

ARITMETIK

AFSEDD FÖR DE

ALLMÄNNA LÄROVERKEN

AF

O. W. ASKEROTH,

LÄROVERKS-ADJUNKT.

GÖTEBORG.

GÖTEBORGS HANDELSTIDNINGIS AKTIEBOLAGS TRYCKERI.
1883.

kanten 1 fot och höjden 8 tum), har i längd 24 fot. Hvad kostar hela stocken efter ett pris af 1 kr. 28 öre för kub.-foten?

53. Ett dike af 200 meters längd skall grävas 1 met. 2 dm. djupt. Om diket upptill är 1 m. 1 dm. och i bottnen 5 dm. bredt; hvartill går hela kostnaden för diket, då arbetarne betingat sig ett pris af 45 öre för hvarje uppgräfd kubikmeter?

54. Ett stort cylinderformigt jernrör, som utanpå har en omkrets af $1\frac{1}{2}$ met., och som har en längd af $2\frac{1}{2}$ met., är i godset $2\frac{1}{2}$ cm. tjockt. Huru mycket väger detta rör, då 1 kub.-dm. jern väger $7\frac{1}{2}$ kgr.?

Ann. Jernets volum fås, om man tager skillnaden mellan den yttre och inre cylindern.

55. Ett parti tegel är upplagdt, så att det bildar en parallelepiped af 15 fots längd, 6 fots bredd och 5 fots höjd. Huru mycket tegel är der upplagdt, då hvarje sten är 8 tum lång, 4 tum bred och $2\frac{1}{2}$ tum tjock, och huru mycket kostar hela partiet efter ett pris af 22 kr. 40 öre för 1000 st.?

56. Ett tak, som har lika lutning på båda sidor, skall beklädas med plåt. Huru mycket sådan åtgår, om taket har en längd af 18 met., och takåsens höjd öfver takets nedre kant är 3,5 met., samt husets bredd är 10 met.?

57. Huru många liter rymmer ett cylindriskt kärl, som är 4 dm. 2 cm. högt, då bottencirkelns diameter är 2 dm. 4 cm.?

EFTERSKRIFT.

Ett ej obetydligt antal läroböcker i aritmetik till läroverkens tjänst har under de senare åren lemnat pressen, och det kunde synas, som vore en ny sådan nu mera temligen öfverflödig. Då emellertid ett nytt sortsystem (metersystemet) blifvit antaget och snart blifver såsom det enda lagliga gällande, så hafva de efter det äldre systemet lämpade exemplen i förut offentliggjorda läroböcker till stor del blifvit föråldrade och af mindre värde för undervisningen, såvida denna skall blifva fullt praktisk.

Utom denna afsigt att förse lärjungarne med ett tillräckligt antal af tidsenliga räkneexempel, har min lärobok äfven till uppgift att noga afpassa kurserna efter gällande läroverksstadga. Sålunda äro 1:a och 2:a kapitlen afsedda för första klassen, 3:e och 4:e kapitlen för andra klassen, samt 5:e och en del af 6:e kapitlet för tredje klassen, hvaruti äfven Blandade Öfningsexempel i Bråk-räkning lämpligen böra repeteras. I fjerde klassen torde det först vara lämpligt att genomgå jmförelsen mellan metersystemet och de gamla sortsystemen, tillika med Regula de Tri och Intresse-räkning. För femte klassen återstå slutligen Rabatt- och Diskont-räkning, Kedje-räkning och Geometriska öfningsexempel.

Här bör kanske ock nämnas, att läran om decimalbråk är grundad på läran om hela tal, att räkningen med allmänna bråk förutsätter kännedomen om tals uppdelning i faktorer, och att regula de tri-frågor lösas utan användning

af analogier. I intresse-räkning och de följande räknese-
tten förutsättes någon kändedom om Algebra, som ju ock
inhemtas i fjerde och femte klasserna.

Om läroboken skulle tillvinna sig uppmärksamhet och
blifva vid undervisningen använd, vore författaren tacksam,
om herrar lärare benäget meddelade honom sina rön och
anmärkningar.

Göteborg i Augusti 1883.

O. A.

ANMÄRKTA TRYCKFEL:

Sid.	3 rad.	9	uppifrån står	talen . . .	stället för:	hela talen
"	4 ex.	1, 3, 9, 14	"	Skrif . . .	" "	Skrif med siffror
"	6 rad.	7	nedifrån	" blir 34 . .	" "	blir då 34
"	7 "	3	uppifrån	" sluta till .	" "	med stor sannolikhet sluta till
"	8 ex.	28	"	297 305 .	" "	297+305
"	" "	34	"	644 728 .	" "	644+728
"	" "	36, 37, 40, 41 o. 50	står: hvardera	"	" "	hvardera
"	11 rad.	7	uppifrån står	minkas .	" "	skall minskas
"	12 "	5	nedifrån	" (12 tiotal)	" "	12 (tiotal)
"	15 "	4	uppifrån	" hvardera .	" "	hvardera
"	23 "	18	"	samma värde	" "	samma rangvärde
"	25 "	11	"	"	" "	inse,
"	31 "	1	"	Om batalj. och komp. äro lika st.; i stället för: Om begge bataljonerna äro lika stora, och likaså alla kompanierna;		
"	34 "	8	nedifrån	" af samma slag. Detta uteslutes, och i slutet af meningen sättes: allt af samma slag.		
"	35 "	4 och 5	nedifrån.	Parenteserna uteslutas.		
"	36 "	1	uppifrån står	Sålunda är . . . i stället för: Sålunda äro		
"	38 "	2	nedifrån	" förvandlas sedan till högre sorter, hvar efter man får; i stället för: blir efter förvandling till högre sorter:		
"	41 "	4	"	" motsvarande sorter i stället för: motsvarande sort		
"	46 "	5	uppifrån	" fadren . . i stället för: fadern		
"	" "	8	"	" förvandlas de " " förvandlas den		
"	47 ex.	102	"	14. gr. . . " " 14 gr.		
"	51 rad.	13	"	" 10 delar . . " " 10 lika stora delar		
"	52 ex.	7 och 14	"	" Skrif . . . " " Skrif med siffror		
"	57	Anm. under ex. 74		framflyttas till ex. 88 sid. 45.		
"	60 rad.	9	nedifrån står:	Sedan delas . . . i stället för: Derpå delas		
"	61 ex.	96	"	" 17,5; 0,1 . . " " 17,5; 0,1		
"	62 rad.	9	"	Parentesen uteslutes.		